

NEDELJA NEDELJA

ANALIZE • VESTI • STAVOVI

Brent prešao 100 dolara za barel

IEA pušta na tržište rekordnu količinu nafte iz strateških rezervi

EU razmatra ograničenje cene prirodnog gasa

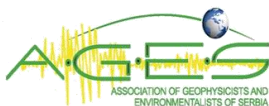
NIS zatražio novu licencu od OFAC-a

Energija za život

SRPSKA NAFTNA ASOCIJACIJA

SADRŽAJ

NAFTA

- Brent prešao 100 dolara za barel..... [OVDE](#)
- IEA pušta na tržište rekordnu količinu nafte iz strateških rezervi [OVDE](#)
- IEA: Najveći poremećaj snabdevanja u istoriji naftnog tržišta..... [OVDE](#)
- Reuters: Iran će dozvoliti tankerima sa indijskom zastavom prolaz kroz Ormuz [OVDE](#)
- Aramco: Možemo da isporučimo 70% uobičajene proizvodnje..... [OVDE](#)
- SAD skinule sankcije na uvoz ruske nafte..... [OVDE](#)
- Chevron i Shell očekuju prve velike ugovore u Venecueli [OVDE](#)
- ADNOC zatvorio rafineriju Ruwais [OVDE](#)

PRIRODNI GAS

- EU razmatra ograničenje cene prirodnog gasa..... [OVDE](#)
- Zapadne kompanije proglašavaju višu silu zbog LNG iz Katara..... [OVDE](#)
- Gazprom: Odbijeno 12 napada na postrojenja za Turski i Plavi tok..... [OVDE](#)

REGION

- Mađarska očekuje potpisivanje ugovora o preuzimanje NIS uskoro [OVDE](#)
- Vlada Srbije zabranila izvoz nafte i naftnih derivata..... [OVDE](#)
- Vlada Srbije smanjila akcize na naftne derivate..... [OVDE](#)
- NIS pustio u rad jednu od najvećih solarnih elektrana u zemlji..... [OVDE](#)
- NIS zatražio novu licencu od OFAC-a [OVDE](#)

Crude Oil Brent, MAR 13, 2026 – 06.09 GMT – 99.33 \$ oilprice.com

WPC
ENERGY
SERBIA

NATIONAL
COMMITTEE

SADRŽAJ

REGION

Hrvatska izgubila arbitražu protiv MOL-a	OVDE
MOL : Testiranje JANAF-a će trajati 10 meseci.....	OVDE
INA završila modernizaciju rafinerije Rijeka.....	OVDE
Rumunija razmatra pokretanje Lukoilove rafinerije.....	OVDE
Gde su nestale pare namenjene strateškim rezervama nafte FBiH.....	OVDE
INA dobila dozvole za istraživanje na dva nova bloka.....	OVDE

Brent prešao 100 dolara za barel

Cene nafte su porasle za oko 9 odsto u četvrtak, jer je Iran pojačao napade na naftne i transportne objekte širom Bliskog istoka, a vrhovni vođa zemlje rekao je da bi zatvaranje vitalnog Ormuskog moreuza trebalo da se nastavi, prenosi **Reuters**.

Prethodne noći Iran je napao dva tankera koja su bila usidrena u teritorijalnim vodama Irana. Oba broda su se zapalila. Jedan je bio u vlasništvu američke, a drugi u vlasništvu grčke firme. Broj napadnutih brodova od početka rata sada se popeo na 16.

Fjučersi marke Brent dostigli su 100,46 dolara po barelu, što je rast od 8,48 dolara, ili 9,2 odsto, nakon što su tokom dana dostigli najviši nivo od 101,6 dolara. Američka nafta marke WTI koštala je 95,7 dolara, što je rast od 8,48 dolara, ili 9,7 odsto. Za obe marke to je najviša cena od avgusta 2022. godine.

Cene oba ugovora su porasle nakon što je američki ministar energetike Chris Wright rekao za CNBC da mornarica sada ne može da prati brodove kroz Ormuski moreuz, ali da je „sasvim verovatno“ da bi se to moglo dogoditi do kraja meseca.

Međutim, malo je verovatno da će globalne cene nafte dostići 200 dolara po barelu, rekao je on, čak i ako Iran nastavi da napada trgovačke brodove.

Inače, Brent je u ponedeljak dostigao 119,50 dolara po barelu, što je najviši nivo od sredine 2022. godine, ali zatim je pao nakon što je

Najbolji
razlog za
pauzu

DRIVE Cafe

Ekskluzivno na:

NIS GAZPROM

američki predsednik Donald Tramp rekao da bi rat sa Iranom uskoro mogao da se završi.

Goldman Sachs je predvideo da će cene sirove nafte marke Brent u martu i aprilu biti u proseku 98 dolara po barelu pre nego što padnu na 71 dolar do četvrtog kvartala, ali je upozorio da bi u scenariju sa povećanim rizikom, gde bi protok kroz moreuz bio prekinut mesec dana, prosek za mart i april mogao da poraste na 110 dolara.

IEA pušta na tržište rekordnu količinu nafte iz strateških rezervi

Međunarodna agencija za energiju (IEA) saopštila je da su se njene zemlje članice saglasile da oslobode 400 miliona barela nafte kao odgovor na rat u Iranu, što je najveća vanredna distribucija u istoriji i više nego dvostruko veća isporuka od početka rata u Ukrajini, prenosi **Euronews**.

Vremenski okvir za puštanje će se razlikovati u zavisnosti od nacionalnih okolnosti svake zemlje članice, a dalji detalji o implementaciji će biti objavljeni kasnije.

Dogovorena količina predstavlja otprilike 20 dana

protoka nafte kroz Ormuski moreuz, kojim bi u proseku dnevno prelazilo 20 miliona barela.

„Izazovi na tržištu nafte sa kojima se suočavamo su bez presedana po razmerama, stoga sam veoma zadovoljan što su zemlje članice IEA odgovorile hitnom kolektivnom akcijom bez presedana“, rekao je izvršni direktor IEA Fatih Birol.

Tržišta nafte su globalna, tako da i odgovor na velike poremećaje, kako je naveo, mora biti globalan. Energetska bezbednost je osnovački

WPC
ENERGY
SERBIA

NATIONAL
COMMITTEE

mandat IEA i zadovoljan sam što članice pokazuju snažnu solidarnost u zajedničkom preduzimanju odlučnih akcija, dodao je on.

Odluka je pokušaj da se obore cene nafte, jer

iranska kriza i posledični poremećaji isporuka kroz Ormuski moreuz nastavljaju da nanose ogromne šokove energetske tržištima.

IEA: Najveći poremećaj snabdevanja u istoriji naftnog tržišta

Izvršni direktor Međunarodne agencije za energiju (IEA) Fatih Birol izjavio je u četvrtak da su globalna energetska tržišta na „kritičnoj prekretnici“, dan nakon što je IEA preporučila koordinisano rekordno oslobađanje globalnih rezervi nafte zbog rata u Iranu.

IEA je objavila svoj najnoviji mesečni izveštaj o nafti, navodeći da je sukob na Bliskom istoku stvorio „najveći poremećaj snabdevanja u istoriji globalnog tržišta nafte“. Agencija očekuje da će rast snabdevanja naftom u 2026. godini u proseku iznositi 1,1 milion barela dnevno, pri

čemu će globalne zalihe nafte pasti za 8 miliona barela dnevno u martu.

U izveštaju se navodi da su tokovi sirove nafte i naftnih derivata kroz Ormuski moreuz pali sa oko 20 miliona barela dnevno pre sukoba na „veoma niske količine“ sada, pri čemu države Zaliva smanjuju svoju ukupnu proizvodnju nafte za najmanje 10 miliona barela dnevno.

U međuvremenu, agencija prognozira da će globalni rast potražnje za naftom u 2026. godini u proseku iznositi 640.000 barela dnevno, u poređenju sa 850.000 barela dnevno u izveštaju prethodnog meseca.

Reuters: Iran će dozvoliti tankerima sa indijskom zastavom prolaz kroz Ormuz

Iran će dozvoliti tankerima pod indijskom zastavom da prođu kroz Ormuski moreuz, kroz koji ide 40% uvoza sirove nafte ove južnoazijske zemlje, rekao je u četvrtak izvor iz indijske vlade, ali je iranski izvor van zemlje negirao da je takav dogovor postignut, prenosi **Reuters**.

Indija, treći najveći potrošač nafte u svetu, saopštila je u četvrtak da su ministri spoljnih poslova dve zemlje vodili tri razgovora poslednjih dana, a poslednji ove nedelje fokusirao se na „pitanja koja se odnose na bezbednost brodarstva i energetske bezbednost Indije“.

„Osim toga, bilo bi prerano da bilo šta kažem“, rekao je portparol ministarstva spoljnih poslova Randhir Jaiswal na nedeljnom brifingu za medije. Indijski izvor, koji je obavešten o ovom pitanju, odbio je da bude imenovan, navodeći nedostatak ovlašćenja za razgovor sa medijima, dok je iranski izvor rekao da je pitanje osetljivo.

U četvrtak je tanker Shenlong, koji je prevozio saudijsku sirovu naftu, stigao u luku u Mumbaju nakon što je prošao kroz moreuz. Brod pod zastavom Liberije bio je prvi prevoznik sirove nafte koji je stigao do Indije sa Bliskog istoka od izbijanja rata između Irana i Sjedinjenih Država i Izraela krajem februara, prema podacima LSEG-a. Mušterija je državna kompanija Bharat Petroleum

Corp, rekao je izvor direktno upoznat sa situacijom.

Aramco: Možemo da isporučimo 70% uobičajene proizvodnje

Saudijska državna naftna kompanija Saudi Aramco upozorila je na „katastrofalne posledice“ po svetska tržišta nafte ako američko-izraelski rat sa Iranom nastavi da blokira plovidbu u Ormuskom moreuzu, prenosi **Guardian**.

Najveći svetski izvoznik nafte očekuje da će moći da snabdeva tržište sa oko 70% svoje uobičajene proizvodnje sirove nafte uprkos kontroli nad vitalnom trgovinskom arterijom, ali je njegov izvršni direktor Armin Nasser upozorio da će i dalje biti „drastičnih“ posledica po svetsku ekonomiju ako se poremećaj nastavi.

Aramco nije bio u mogućnosti da isporučuje sirovu naftu iz Zaliva zbog poremećaja, ali se nada

da će zadovoljiti zahteve kupaca tako što će sirovu naftu transportovati kroz cevovod istok-zapad do luke Janbu na Crvenom moru, odakle bi mogla biti isporučena kupcima.

Kompanija planira da poveća isporuke kroz cevovod kako bi dostigla njegov puni kapacitet od sedam miliona barela dnevno u narednih nekoliko dana. Pre rata naftovod je transportovao oko milion barela dnevno.

Od pomenutih sedam miliona oko dva miliona barela dnevno biće poslato u rafinerije Saudijske Arabije na zapadu zemlje, ostavljajući pet miliona barela dnevno za globalno tržište sirove nafte. To predstavlja oko 70% uobičajenog izvoza zemlje.

SAD skinule sankcije na uvoz ruske nafte

Sjedinjene Američke Države su odobrile Indiji 30-dnevno izuzeće, dozvoljavajući uvoz ruske sirove nafte od sankcionisanih kompanija Rosnjeft i Lukoil.

Ovo se odnosi na sirovu naftu koja se nalazi u tankerima na moru i važi do 4. aprila, prenosi **Business Standard**.

Indija je izbegavala kupovinu od ovih kompanija od novembra 2025. godine zbog američkih sankcija, uprkos njihovom značajnom doprinosu indijskim zalihama nafte.

Indija istražuje alternativne izvore za tečni prirodni gas (LNG) i tečni naftni gas (LPG) kako bi izbegla oslanjanje na rute kroz Ormuski moreuz. Indija razmatra uvoz LNG-a iz zemalja poput Australije i Kanade i vodi pregovore sa kompanijama TotalEnergies i ExxonMobil za snabdevanje LPG-om.

Zavisnost Indije od uvoza preko Ormuza je značajna: 83% uvoza LPG-a, 56% uvoza LNG-a i 40% uvoza sirove nafte povezano je sa ovim moreuzom.

**LETNJA
PUTOVANJA
UZ UŠTEDU!**

Uz LUKOIL karticu i aplikaciju štediš i na putovanju!

Pored Srbije, super popusti te čekaju i na LUKOIL stanicama u Rumuniji, Bugarskoj, Hrvatskoj, Crnoj Gori i Severnoj Makedoniji. Sa LUKOIL-om si svuda kao kod kuće!

LUKOIL

UVEK U POKRETU!

Chevron i Shell očekuju prve velike ugovore u Venecueli

Međunarodni naftni giganti Chevron i Shell približavaju se prvim velikim ugovorima o proizvodnji nafte sa Venecuelom od američkog hapšenja predsednika Nikolasa Madura u januaru, reklo je pet izvora bliskih pregovorima za **Reuters**.

Sporazumi bi omogućili obema kompanijama da povećaju proizvodnju u željenim naftnim regionima u ovoj južnoameričkoj zemlji, što su do sada najveći koraci ka onome što je američki predsednik Donald Tramp rekao da će biti napor od 100 milijardi dolara za obnovu venecuelanske naftne industrije nakon decenija lošeg upravljanja i nedovoljnih investicija pod Madurom i njegovim prethodnikom Hugom Čavezom.

Narodna skupština Venecuele je krajem januara odobrila sveobuhvatnu reformu glavnog zakona o nafti zemlje. On sada daje stranim kompanijama

autonomiju da posluju, izvoze i prodaju venecuelanske nafte čak i kada su manjinski partneri državne naftne kompanije PDVSA.

Chevron i energetske vlasti Venecuele su se dogovorile o preliminarnim uslovima proširenja najvećeg naftnog projekta kompanije, Petropiar, u ogromnom pojasu Orinokoa, rekla su dva izvora.

Chevron ima za cilj da obezbedi smanjenu stopu rudne rente za novu oblast i druge poreske i trgovinske podsticaje koji se nude kompanijama prema novom zakonu.

Chevron i PDVSA su prošlog meseca proizvodili oko 90.000 barela dnevno (bpd) iz Hamake i 20.000 bpd u Petroparu, prema dokumentu PDVSA u koji je Reuters imao uvid. Ukupna proizvodnja Venecuele je oko 1,05 miliona bpd.

ADNOC zatvorio rafineriju Ruwais

Kompanija ADNOC, državni gigant UAE, zatvorio je svoju rafineriju Ruwais kao odgovor na požar u objektu unutar kompleksa nakon napada dronom, rekao je u utorak izvor upoznat sa situacijom, što označava najnoviji poremećaj energetske infrastrukture usled američko-izraelskog rata protiv Irana, prenosi **Reuters**.

U ovom postrojenju ADNOC može da se preradi do 922.000 barela nafte dnevno i služi kao centralno središte za proizvodne operacije

Emirata, uključujući značajna hemijska i postrojenja za đubriva i industrijski gas.

Vlada Abu Dabija je saopštila da su reagovali na požar u objektu nakon napada dronom, dodajući da nije bilo povređenih. U saopštenju nije navedeno o kojem objektu je reč.

Rafinerija je zatvorena kao mera predostrožnosti, rekao je izvor agenciji, dodajući da se sve ostale operacije u kompleksu nastavljaju normalno.

PREUZMI

MOL MOVE

APLIKACIJU!

Pogodnosti nivoa koji postigneš
traju 12 meseci.

molmove.rs

EU razmatra ograničenje cene prirodnog gasa

Evropska komisija razmatra mere za kontrolu cena energije, uključujući ograničenje cene prirodnog gasa, kako bi se smanjili računi za električnu energiju, najavila je predsednica Ursula von der Leyen, prenosi **Balkangreenenergynews**.

Intervencije na tržištu energenata ponovo postaju opcija jer su cene prirodnog gasa naglo porasle zbog napada SAD i Izraela na Iran. Sukob je zaustavio isporuke nafte i tečnog prirodnog gasa (LN) kroz Ormuski moreuz, koji je ključan za svetsku trgovinu.

Pre rata, krajem februara, evropska referentna cena prirodnog gasa TTF bila je 31 evro po MWh. Nakon eskalacije, cene su skočile 100 odsto prešavši 62 evra po MWh početkom nedelje. Cena je u čeznad 51 evra po MWh.

„Ključno je da smanjimo uticaj na troškove u situaciji kada gas određuje cenu električne energije. Pripremamo različite opcije: bolje korišćenje ugovora o otkupu električne energije (PPA) i ugovora o razlici (CfD), mere državne pomoći, subvencionisanje ili ograničavanje cene gasa“, istakla je Ursula von der Leyen u govoru na plenarnoj debati u Evropskom parlamentu.

Von der Leyen je podsetila da sama cena energije čini više od 56 odsto računa za struju, a ostatak su naknade za mrežu -18 odsto, porezi i takse – 15 odsto i troškovi CO2 – 11 odsto.

Treba napomenuti da se u EU cene električne energije određuju sistemom merit order.

Zapadne kompanije proglašavaju višu silu zbog LNG iz Katara

Nekoliko kompanija koje kupuju tečni prirodni gas (LNG) od kompanije QatarEnergy — uključujući Shell, TotalEnergies i neke firme u Aziji — proglasile su višu silu kupcima koje snabdevaju, rekla su tri izvora za **Reuters**.

Katar, drugi najveći izvoznik LNG-a na svetu, obustavio je proizvodnju u svom postrojenju kapaciteta 77 miliona tona godišnje prošle nedelje i proglasio višu silu na isporuke LNG-a.

Obe kompanije imaju dugoročna partnerstva sa katarskom firmom i partneri su u masovnom projektu proširenja Severnog polja kompanije,

Najskuplja elektrana potrebna za zadovoljavanje ukupne potražnje na tržištu određuje konačnu cenu za sve proizvođače. Elektrane na prirodni gas su često poslednje koje „dolaze“ na tržište da zadovolje potrebe preostalih kupaca.

koji ima za cilj povećanje kapaciteta do 2027. godine.

Analitičari procenjuju da Shell uzima 6,8 miliona tona godišnje (mtpa) katarskog LNG-a, a TotalEnergies 5,2 mtpa i prodaje ga svojim klijentima širom sveta.

Katarski ministar energetike Saad el Kabi izjavio je prošle nedelje za Financial Times da bi bilo potrebno „nedelje do meseci“ da se vrate normalne isporuke, čak i ako se rat završi odmah.

Gazprom: Odbijeno 12 napada na postrojenja za Turski i Plavi tok

U protekle dve nedelje, odbijeno je 12 napada na objekte Gazproma koji su uključeni u snabdevanje putem gasovoda Turski tok i Plavi tok, saopštio je **Gazprom**.

U sredu je kompresorska stanica Russkaya na jugu Rusije bila meta još jednog vazdušnog napada, dok su kompresorske stanice Beregovaya i Kazachya bile meta u utorak.

„Samo u poslednje dve nedelje, počev od 24. februara, objekti Gazproma na jugu Rusije napadnuti su 12 puta. Ovi objekti su deo kritične energetske infrastrukture i obezbeđuju pouzdanost izvoza gasa putem gasovoda Turski tok i Plavi tok. Svi napadi su odbijeni“, saopštio je Gazprom.

Govoreći na sastanku Federalne službe bezbednosti (FSB) 24. februara, ruski predsednik Vladimir Putin upozorio je na moguće pokušaje sabotaže gasovoda Turski tok i Plavi tok koji se protežu po dnu Crnog mora.

Tokom sastanka sa mađarskim ministrom spoljnih poslova i trgovine Peterom Sijartom u Kremlju 4. marta, Putin je podelio informacije o pripremama Kijeva za sabotažu Turskog toka. Kao odgovor, Budimpešta je odlučila da pojača zaštitu kritičnih energetskih objekata od mogućih napada Kijeva. Plavi tok pušten je u rad početkom 2003. godine, ima projektovani kapacitet od 16 milijardi kubnih metara godišnje i ukupnu dužinu od 1.213 km.

Turski tok ima dve linije: jednu za turske potrošače, a drugu za snabdevanje Južne i Jugoistočne Evrope. Gasovod ima ukupni

kapacitet od 31,5 milijardi kubnih metara i počeo je sa radom u januaru 2020. godine.

Trenutno je „Turski tok“ jedina operativna ruta za isporuku ruskog gasa Evropi nakon prestanka tranzita kroz Ukrajinu. Cevovod počinje na kompresorskoj stanici Russkaya kod Anape.

Mađarska očekuje potpisivanje ugovora o preuzimanju NIS uskoro

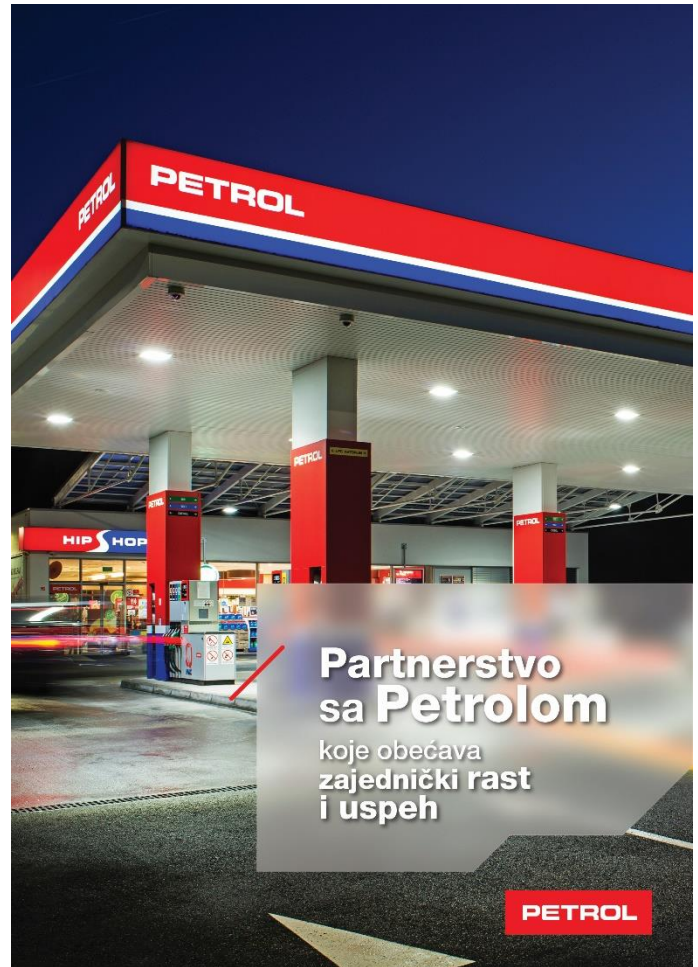
Mađarska očekuje da ugovor o prenosu vlasništva nad Naftnom industrijom Srbije (NIS) sa ruskih kompanija Gazprom Neft i Gazprom na mađarsku kompaniju MOL Group bude potpisan u narednih nekoliko dana, najkasnije u roku od nekoliko nedelja, izjavio je zamenik ministra spoljnih poslova i trgovine Mađarske Levente Magyar, prenosi **Danas**.

On je to rekao novinarima nakon puštanja u rad modernizovane Rafinerije u Rijeci.

Magyar je naveo da je mađarski MOL u direktnom kontaktu sa američkom administracijom, jer su, podsetio je, Sjedinjene Američke Države postavile određene uslove kako bi dozvolile realizaciju tog sporazuma, u smislu ukidanja sankcija koje su uvedene NIS-u.

„Nema mnogo smisla da MOL kupi NIS ako kompanija ostane pod sankcijama. Ima smisla ako postoji dogovor između MOL-a i Amerikanaca, kao i mađarske vlade koja u pozadini pomaže proces kako bi sankcije bile ukinute“, rekao je on. On je dodao da očekuje da dogovor bude postignut vrlo brzo.

„Optimističan sam da ćemo u roku od nekoliko dana, ili maksimalno nekoliko nedelja, zaključiti ovaj dogovor. Mislim da je to dobro za sve zainteresovane strane. Dobro je za Srbiju jer dobija kupca koji je prihvatljiv i za Rusiju i za Ameriku. Za Amerikance je važno to što se time smanjuje energetska uticaj Rusije u regionu, dok je rešenje prihvatljivo i za Rusiju jer sa Mađarskom ima pragmatičnu saradnju“, rekao je Magyar.

Partnerstvo sa Petrolom

koje obećava
zajednički rast
i uspeh

PETROL

Istakao je i da situacija na Bliskom istoku ne može da uspori ili odloži finalizaciju sporazuma MOL-a i ruskih kompanija.

Kancelarija za kontrolu stranih sredstava Ministarstva finansija SAD izdala je ranije licencu akcionarima i zainteresovanim stranama za pregovore o promenama u vlasničkoj strukturi NIS-a sa važenjem do 24. marta 2026. godine.

Vlada Srbije zabranila izvoz nafte i naftnih derivata

Vlada Srbije je zabranila izvoz nafte i svih naftnih derivata za pogon motora. "Zabrana se odnosi na izvoz dizela, benzina i sirove nafte svim vidovima transporta do 19. marta nakon čega ćemo donositi dalje odluke. Suština ove zabrane je zaštita domaćeg tržišta od nestašica i skoka cena, a usled globalnih poremećaja na svetskom

tržištu", izjavila je ministarka rudarstva i energetike Dubravka Đedović Handanović, navodi se u **saopštenju Ministarstva**.

Ona podseća i da je Srbija zemlja u kojoj građani plaćaju naftne derivate jeftinije u odnosu na njihovu realnu cenu na berzi, te da država čini sve da zaštiti građane i privredu.

Euro Petrol

LION

EXPERT

GORIVO KOJE MISLI

EXPERT LION BMB 100 **EXPERT LION DIZEL**

Uz Euro Petrol klub lojalnosti ostvarite -7din/l

Vlada Srbije smanjila akcize na naftne derivate

Vlada Srbije donela je odluku o privremenom smanjenju iznosa akciza na derivate nafte i to za 20 odsto, a odluka će se primenjivati od 13. marta do 15. aprila, preneo je **Tanjug**.

Iz Ministarstva finansija su naveli da je na kraju februara cena Brent nafte po barelu na svetskom tržištu bila 70,58 dolara, a da danas iznosi 97,6

dolara po barelu, što je rast od 38,2 odsto za samo dve nedelje.

Kako dodaju, zbog rasta cena sirove nafte na svetskom tržištu država preuzima teret na sebe i smanjuje iznose akciza na olovni benzin, bezolovni benzin, odnosno benzin i gasna ulja ili dizel.

NIS pustio u rad jednu od najvećih solarnih elektrana u zemlji

Kompanija NIS pustila je u rad fotonaponsku elektranu na zemlji u Skladištu naftnih derivata Novi Sad očekivane godišnje proizvodnje oko 8,7 GWh, saopštio je **NIS**. Snaga elektrane je 6,8 MW. Reč je o najvećoj solarnoj elektrani NIS-a i jednoj od najvećih u Srbiji koja se sastoji od gotovo 12.000 solarnih fotonaponskih panela i prostire na 10 hektara slobodnih površina unutar skladišta naftnih derivata. Realizacijom ovog projekta očekuje se godišnje smanjenje emisije ugljen-dioksida od gotovo 10.000 tona.

Puštanjem u rad nove solarne elektrane NIS je utrostručio kapacitete izgrađenih fotonaponskih elektrana u svom vlasništvu, a procenjuje se da svojom godišnjom proizvodnjom novo postrojenje može da zadovolji godišnje potrebe za električnom energijom oko 2.000 prosečnih domaćinstava u Srbiji.

Fotonaponski paneli u okviru kompleksa povezani su na ukupno 18 invertora, svaki nominalne snage 330 kW, a proizvedena električna energija se u

WPC
ENERGY
SERBIA

NATIONAL
COMMITTEE

potpunosti isporučuje u distributivnu mrežu za prodaju po komercijalnim uslovima.

NIS zatražio novu licencu od OFAC-a

Kompanija NIS zatražila je od Kancelarije za kontrolu stranih sredstava (Office of Foreign Assets Control – OFAC) Ministarstva finansija SAD novu posebnu licencu kojom će se omogućiti nesmetano obavljanje operativnih aktivnosti kompanije i posle 20. marta, kada ističe važenje prethodne licence izdate 20. februara, **objavljeno je na sajru kompanije.**

U zahtevu se ističe značaj redovnog rada kompanije za ekonomiju Republike Srbije,

posebno u svetlu globalnih dešavanja i stanja na svetskom tržištu nafte, i ukazuje na odmakle pregovore o promeni vlasničke strukture NIS-a. Kompanija NIS zahvaljuje svim domaćim i inostranim institucijama koje podržavaju napore da se kompaniji omogući nesmetano poslovanje i time doprinese energetskej stabilnosti Republike Srbije.

Hrvatska izgubila arbitražu protiv MOL-a

Savezni sud u Vašingtonu priznao je kao izvršnu arbitražnu odluku donetu u korist MOL-a protiv Hrvatske. Ova odluka predstavlja novi obrt u sporu između MOL-a i kompanije INA koji traje više od jedne decenije i može otvoriti put za pokretanje postupaka prinudne naplate u

Sjedinjenim Američkim Državama, prenosi **Ekapija.**

Savezni sud u Vašingtonu (U.S. District Court for the District of Columbia) naredio je izvršenje arbitražne presude prema kojoj Hrvatska treba da isplati oko 236 miliona dolara mađarskej naftnoj

kompaniji MOL, piše Law360, a prenosi mađarski portal Index.

Odluku je doneo savezni sudija Amir H. Ali, koji je u skraćenom postupku presudio u korist MOL-a protiv hrvatske države. Sud je odlučivao u dugotrajnom pravnom sporu koji se odnosi na privatizaciju i upravljanje hrvatskom naftnom kompanijom INA.

MOL je 2003. godine kupio 25% plus jednu akciju kompanije INA, a kasnije je povećao svoj udeo na 47,16%, dok je hrvatska država ostala drugi najveći vlasnik sa 44,85% udela.

Odluka suda znači da MOL sada može pokrenuti postupak prinudne naplate u Sjedinjenim

Državama ukoliko Hrvatska ne isplati dug. To bi čak moglo omogućiti i zaplenjivanje hrvatske državne imovine u SAD-u koja se nalazi pod američkom jurisdikcijom. Ova odluka predstavlja još jednu fazu u dugotrajnom, politički i pravno osetljivom sporu između MOL-a i Hrvatske oko budućnosti i upravljanja kompanijom INA.

U prethodnim godinama spor je više puta izazivao ozbiljne političke tenzije između Budimpešte i Zagreba, a hrvatska vlada je ranije čak razmatrala i mogućnost otkupa MOL-ovog udela.

MOL : Testiranje JANAF-a će trajati 10 meseci

Testiranja kapaciteta naftovoda JANAF, nakon sporazuma između MOL grupe i JANAF-a, počće 11. marta i trajaće deset meseci, saopštila je **MOL grupa**.

"Serija ispitivanja kapaciteta trajaće deset meseci u tri do četiri faze, tokom kojih će stručnjaci ispitati kakvu stabilnu, održivu i dugoročnu kontinuiranu efikasnost transporta infrastruktura može da postigne u različitim vremenskim uslovima, različitim godišnjim dobima i sa različitim vrstama sirove nafte", dodaje se u saopštenju.

U početnim fazama testiranja naftovod neće raditi punim kapacitetom tokom celog meseca, iako rafinerija Slovnaft u Bratislavi trenutno radi punim kapacitetom, ali rafinerija Dunav posluje sa ograničenim proizvodnim kapacitetom.

Seriya testova neće se odnositi samo na kapacitet samog naftovoda, već i na funkcionisanje čitavog logističkog lanca za transport sirove nafte u Hrvatskoj.

U okviru testiranja biće analizirani kapaciteti luke, brzina istovara tankera, kao i mogućnosti mešanja različitih vrsta sirove nafte.

Puna serija testova biće sprovedena uz učešće međunarodnog i nezavisnog tima za praćenje, pošto će MOL uključiti američke stručnjake u proces, a JANAF nemačke eksperte.

Pokretanje temeljnog i profesionalnog testiranja je korak ka budućnosti regionalne sigurnosti snabdevanja, a u interesu je svih da, nakon kontradiktornih testova i širokog spektra javnih izjava, činjenice konačno govore same za sebe, navodi MOL grupa.

Prema izveštajima iz Hrvatske i podacima iz 2023. godine, godišnji kapacitet naftovoda JANAF procenjen je na između 11 i 15 miliona tona, dok više od 2,2 miliona tona sirove nafte nikada nije transportovano kroz deo naftovoda.

Nakon evaluacije rezultata početkom 2027. godine trebalo bi da bude jasnije šta je potrebno da ovaj pravac postane potpuno razvijen transportni koridor za snabdevanje regiona naftom, dodaje mađarska kompanija.

INA završila modernizaciju rafinerije Rijeka

INA je svečano obeležila završetak Projekta nadogradnje Rafinerije nafte Rijeka. U modernizaciju je uloženo gotovo 700 miliona evra, što predstavlja najveću pojedinačnu investiciju u istoriji kompanije i jednu od najvećih industrijskih investicija u savremenoj Hrvatskoj, saopštila je **INA**.

Završetkom izgradnje postrojenja za obradu teških ostataka i pratećih objekata, instalirani kapacitet prerade Rafinerije nafte Rijeka iznosiće do četiri miliona tona sirove nafte godišnje jer će sada moći da prerađuje širu lepezu nafta pa tako i one teže.

Ključni iskorak ogleda se u optimizaciji proizvodnje: nova jedinica omogućiće da se iz iste količine sirove nafte dobije znatno više visokovrednih proizvoda. Očekuje se da će se udvo dizela u ukupnoj proizvodnji povećati za oko 30 odsto, što je od strateškog značaja za tržište, posebno tokom vrhunca turističke sezone u Hrvatskoj.

U proizvodnji više neće biti potrebe za uvozom vakuumskog gasnog ulja (VGO) koje je na evropskom tržištu većinom ruskog porekla, što dodatno jača energetska sigurnost Hrvatske i smanjuje zavisnost od uvoznih sirovina.

Uoči ceremonije, sa Ministarstvom gospodarstva INA je potpisala Ugovor o dodeli bespovratnih

sredstava iz Nacionalnog plana za oporavak i otpornost za izgradnju postrojenja za proizvodnju zelenog vodonika u Rafineriji nafte Rijeka, čime su najavljena i dalja ulaganja u održivi razvoj.

Zsuzsanna Ortutay, predsednica Uprave firme INA, istakla je da projekat nadogradnje rafinerije predstavlja stratešku prekretnicu za kompaniju.

„Svaki barel sirove nafte sada ćemo moći iskoristiti učinkovitije i ostati konkurentni dugi niz godina. Prednosti ovog projekta nadilaze granice rafinerije. Za Hrvatsku i regiju znači veću energetska sigurnost, stabilniju opskrbu za naše kupce i snažniju poziciju Ine kao regionalnog dobavljača. Uz to, projekt je snažan motor razvoja gospodarstva i lokalne zajednice. Moderno postrojenje poput ovoga podržat će našu tranziciju prema gospodarstvu s nižim udjelom ugljika. INA već provodi projekte obnovljivih izvora energije, a do kraja godine ovdje na lokaciji bit će izgrađeno postrojenje za proizvodnju komercijalnog zelenog vodika, prvo takvo u Hrvatskoj“, rekla je ona.

Nadogradnje riječke rafinerije deo je dugoročnog investicionog ciklusa u kojem su INA i MOL Grupa tokom poslednjih 12 godina uložile više od 1,3 milijarde evra u modernizaciju rafinerijskog poslovanja i logističke infrastrukture u Hrvatskoj, navela je INA.

Rumunija razmatra pokretanje Lukoilove rafinerije

Rumunski ministar energetike Bogdan Ivan objavio je da je zemlja zatražila od američkih vlasti da dozvole rafineriji nafte Petrotel, koja je u vlasništvu kompanije Lukoil, da nastavi sa radom, prenosi **Tass**.

„Već smo razgovarali sa predstavnicima SAD. Pripremili smo zvanična dokumenta i uskoro ćemo dobiti dozvolu za nastavak rada u ovoj rafineriji nafte. Odluka će biti doneta nakon što dobijemo potvrdu od SAD“, rekao je on u intervjuu za Antenu 3.

Prema njegovim rečima, ova rafinerija će moći da „obebedi oko 21 odsto kapaciteta za preradu nafte“ u Rumuniji, što će dovesti do „veće likvidnosti na tržištu“ energetske resursa.

Puštanje i rad rafinerije moglo bi pomoći u smanjenju pritiska na rumunsko tržište goriva, jer cene variraju na globalnom nivou nakon što su SAD i Izrael napali Iran, glavnog proizvođača nafte.

Prema rečima ministra Ivana, cene goriva u Rumuniji su porasle u proseku za 0,50 leja (10 evrocenti), što je manje nego u drugim evropskim državama. Zvaničnik je objasnio da je pripremljeno pet scenarija, „pisanih, potkrepljenih, sa budžetskim uticajem“, za „što je više moguće zaustavljanje rasta cena goriva i prirodnog gasa“.

Gde su nestale pare namenjene strateškim rezervama nafte FBiH

Godinama građani Federacije Bosne i Hercegovine plaćaju porez na rezerve nafte, ali revizija pokazuje da rezerve gotovo da i nemaju, dok se novac uglavnom troši na administraciju, prenosi **Akta.ba**.

Više od decenije građani Federacije plaćaju posebnu naknadu za formiranje obaveznih rezervi nafte, ali te rezerve praktično i dalje ne postoje.

Naknada za formiranje rezervi naftnih derivata uvedena je 2014. godine i iznosi 0,01 KM po litru goriva. Iako je formalno plaćaju distributeri, u praksi je indirektno plaćaju svi vozači u FBiH.

Prihod od ovog poreza je zakonski namenjen stvaranju strateških rezervi nafte, sigurnosnog mehanizma koji bi državi omogućio stabilno snabdevanje u kriznim situacijama.

Model je dizajniran na osnovu evropskih standarda. Evropska pravila propisuju da države treba da imaju zalihe koje odgovaraju najmanje 90 dana prosečnog uvoza nafte ili 61 dan domaće

potrošnje.

Međutim, revizija Kancelarije za reviziju institucija FBiH pokazuje da Federacija godinama nije formirala takve rezerve, iako je upravo to bio glavni razlog za osnivanje Operatora – Terminala Federacije.

Jedan od ključnih razloga je činjenica da skladišni terminali nisu bili opremljeni, a imovinsko-pravni odnosi na više lokacija ostali su nerešeni. Stoga, od stupanja na snagu Zakona o naftnim derivatima 2014. godine, formiranju rezervi nafte nije se ozbiljnije pristupalo.

Više od 55,4 miliona KM prikupljeno je od poreza na rezerve nafte između 2014. i 2020. godine. Revizija pokazuje da je od prikupljenih sredstava: oko 21,07 miliona KM potrošeno na operativne troškove kompanije, oko 6,18 miliona KM na tehničko održavanje terminala i infrastrukture, dok praktično nijedan značajan iznos nije potrošen na kupovinu rezervi nafte u tom periodu.

INA dobila dozvole za istraživanje na dva nova bloka

INA je dobila dozvole za istraživanje dva nova bloka ugljovodonika u Hrvatskoj: SAVA-10/1 i DRAVA-02/02, nakon međunarodnog tendera, prenosi **Ceeenergynews**.

SAVA-10/1 pokriva 1.848 kvadratnih kilometara u Brodsko-posavskoj, Osiječko-baranjskoj i uglavnom Vukovarsko-sremskoj županiji, dok se DRAVA-02/02 prostire na 1.732 kvadratna kilometra, uključujući delove Koprivničko-križevačke, Bjelovarsko-bilogorske i Virovitičko-podravске županije.

Početna faza istraživanja trajaće tri godine, tokom koje će geološka i geofizička istraživanja

proceniti potencijal za nova otkrića nafte i gasa. Tokom ove faze, INA će sprovoditi 3D seizmička istraživanja i bušiti istražne bušotine.

„Sa ovim blokovima, INA sada drži najveću površinu za istraživanje i proizvodnju u Hrvatskoj, uključujući DRAVA-03 i neoperativni blok SAVA-07“, rekao je Josip Bubnić, operativni direktor istraživanja i proizvodnje u kompaniji INA.

Nakon prve faze, ugovor omogućava dvogodišnje produženje za nastavak istraživanja. Ukupna planirana ulaganja iznose nekoliko desetina miliona evra.

WPC
ENERGY
SERBIA

**NACIONALNI
ENERGETSKI
KOMITET**

NEDELJA NEDELJA

ANALIZE • VESTI • STAVOVI

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav,
ili opredeljenje WPC Energy prema temama kojima se bave
